

Breksita sekas muitas jomā 1/8/19

Nodokļu pārvaldības un grāmatvedības
nodaļas projektu vadītājs, PwC Latvija
Juris Boiko

Sarunas par Breksita noteikumiem sākās 2017. gada 19. jūnijā – neilgi pēc Lielbritānijas vispārējām vēlēšanām. Preču tirdzniecība ar Lielbritāniju būs atkarīga no tā, vai par Breksitu tiks noslēgta vienošanās. Šajā rakstā – par būtiskajām izmaiņām, kas var ietekmēt uzņēmumus tirdzniecībā ar Lielbritāniju.

Breksita scenāriji

Kā zināms, šā gada 30. martā plkst. 00.00 pēc Centrāleiropas laika (plkst. 1.00 pēc Latvijas laika) Lielbritānija izstāsies no ES.

Ja izstāšanās notiks bez vienošanās, tad ar 30. martu starp Lielbritāniju un ES tiks pārtraukta brīva preču aprīte. Tādējādi, Lielbritānijai pametot ES vienoto tirgu un Muitas savienību, spēkā būs Pasaules Tirdzniecības organizācijas noteikumi.

Vienošanās ar ES ļautu Lielbritānijai pārejas periodā līdz 2020. gada 31. decembrim palikt ES vienotajā tirgū un Muitas savienībā, kas garantētu preču brīvu aprīti. Šajā periodā Lielbritānijai būtu jāievēro ES tirdzniecības politika, un tai joprojām būtu saistoša ES ekskluzīvā kompetence, īpaši attiecībā uz kopējo tirdzniecības politiku. Lielbritānijai būtu saistoši pienākumi, kas izriet no visiem ES starptautiskajiem nolīgumiem. Tātad tirdzniecības jomā trešajām valstīm saglabātos tāda pati piekļuve Lielbritānijas tirgum kā agrāk. Lielbritānija nedrīkstētu uzņemties saistības, savā vārdā slēdzot jaunus līgumus ar trešajām valstīm.

Lielbritānijai nepanākot vienošanos ar ES, dalībvalstu muitas iestādēm un uzņēmumiem būs jāpiemēro tādi paši noteikumi un formalitātes kā ES tirdzniecībā ar trešajām valstīm par precēm, ko importē no Lielbritānijas vai eksportē uz šo valsti.

Visas preces, ko ievēdīs ES muitas teritorijā no Lielbritānijas vai izvedīs no Latvijas uz Lielbritāniju, būs pakļautas muitas uzraudzībai un kontrolei saskaņā ar ES Muitas kodeksu. Preču pārvietošanai, kurā iesaistīta Lielbritānija, būs jānoformē atbilstošā muitas procedūra un uz to attieksies atbilstošie tirdzniecības politikas pasākumi (ierobežojumi, aizliegumi, licences, atļaujas u.tml.). Tātad preces, ko ievēdīs ES no Lielbritānijas, būs pakļautas muitas uzraudzībai un kontrolei, būs jānoformē importa muitas deklarācija un jāsamaksā par preču importu maksājami muitas maksājumi (ievēdmuitas nodoklis, akcīzes nodoklis, PVN).

Pasākumi, lai sagatavotos Breksitam

Uzņēmumi, kuri jau šobrīd veic preču eksportu un importu, ir informēti par preču deklarēšanu, atbilstošām muitas procedūrām un izcelsmes apliecinājumiem. Taču ir arī uzņēmumi, kuri izbaudīja brīvās preču kustības priekšrocības ar Lielbritāniju un kuriem nav atbilstošās pieredzes preču pārvietošanai uz/no trešajām valstīm. Šiem uzņēmumiem būtu nepieciešams apsvērt šādus pasākumus, lai sagatavotos

Breksitam:

- Pārskatīt un aktualizēt visus spēkā esošos līgumus ar Lielbritānijas sadarbības partneriem;
- Veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai apspriestu tirdzniecības noteikumus (muitas un akcīzes procedūras, muitas tarifus) un tirdzniecības politikas pasākumus;
- Pārlicināties, vai uzņēmumam ir derīgs EORI numurs, lai iesaistītos muitas formalitāšu kārtošā;
- Noskaidrot, vai plānotajai muitas procedūrai nav jāsaņem atbilstoša muitas dienesta atļauja un vai nav jāsaņem galvojums muitas maksājumu parāda vai parāda, kas var rasties, segšanai;
- Izvērtēt, vai muitas formalitātes kārtos uzņēmuma darbinieki, kas ir zinoši muitas likumdošanā, vai arī tiks izmantoti ārpakalpojumi;
- Noskaidrot, vai ir pieejas VID EDS Elektroniskās muitas datu apstrādes sistēmas attiecīgajām funkcionalitātēm – imports, eksports, tranzīts vai manifests un pagaidu uzglabāšana;
- Saprast, vai uzņēmumam nav jāpielāgo grāmatvedības sistēma, noteikt atbildīgās personas, izstrādāt kontroles un iekšējos procesus.

Līdz Breksitam ir atlicis nedaudz vairāk par mēnesi, tādēļ uzņēmumiem jānovērtē tā ietekme uz biznesu un jāmēģina saprast, kā turpmāk veidot attiecības ar Lielbritāniju. Neatkarīgi no Breksita formas un sekām novēlam uzņēmumiem saskatīt tajā iespējas sava biznesa attīstībai.